

1. číslo – 2010

zpravodaj

Časopis pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany

PLNÍME PŘÁNÍ, MYSLÍME NA DRUHÉ

Zaměstnanci Jaderné elektrárny Dukovany věnovali nemocnému Davidkovi polohovací vozík

OBSAH:

Titulní strana: Davídek, kterému zaměstnanci Jaderné elektrárny Dukovany věnovali polohovací vozík, na fotografii Jana Sucharda

- str. 2 ■ **Rok 2010 – rok 25. výročí elektrárny**
■ **Roční bilancování se starosty**
- str. 3 ■ **Plníme přání, myslíme na druhé**
Dobrovolná charitativní akce zaměstnanců Skupiny ČEZ
- str. 4-5 ■ **Ing. Miroslav Trnka – muž, který byl při tom**
Před 25 lety začala v reaktoru 1. bloku štěpná reakce.
- str. 6 ■ **Sečteno, potvrzeno**
Ohlédnutí za průběhem odstávek v roce 2009 očima Ing. Vladimíra Ziky
- str. 7 ■ **Biskupice – Pulkov aneb Z kuchyně paní starostky**
- str. 8-9 ■ **Miloslav Mejzlík: V blízkosti jaderky se nabíjím energií**
Rozhovor Aleny Hostašové
- str. 10 ■ **Elektrárna na sopce**
- str. 11 ■ **Mikroregion Miroslavsko**
- str. 12 ■ **Den s technickou literaturou**
Technicko-zábavná akce pro žáky základních škol
■ **Obnova rodného domu Jana Kubiše v Dolních Vilémovicích**
- str. 13 ■ **Jak kráčel čas – o nové knize s regionální tematikou Milady Horákové**
■ **Za tajemstvím středověkého podzemí v Přeskačích**
- str. 14 ■ **Mariánská studánka u Rokytne. Nový miniseriál o studánkách v regionu elektrárny**
■ **Pro volnou chvíli**
Tradiční soutěž pro čtenáře od 17 let
- str. 15 ■ **Pozvánka do Informačního centra**
■ **Nabídka výrobků a služeb podnikatelů v okolí Jaderné elektrárny Dukovany**
- str. 16 ■ **Soutěžení pro školáky z dílny brněnského vydavatelství KIRA**

ZPRAVODAJ EDU

Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany.
Registrační číslo: MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje
PhDr. Jan Sucharda - JAS, Sokolská 368,
675 55 Hrotovice, telefon/fax: 568 860 168
E-mail: jas@jas-hrotovice.com.
Elektronická podoba Zpravodaje EDU
je na adrese: www.cez.cz/cs/energie-a-zivotni-prostredi/jaderna-energetika/jaderna-elektrarna-cez/edu/informacni-centrum.html#zpravodaj
Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.

2010 - ROK 25. VÝROČÍ UVEDENÍ JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY DO PROVOZU

Milí čtenáři,
dostáváte do rukou první číslo Zpravodaje v roce 2010. Tento rok je pro elektrárnu významný – v květnu to bude právě čtvrtstoletí, kdy byl uveden do provozu 1. blok.
Od té doby elektrárna vyrobila takové množství elektrické energie, které pokrývá pětiletou spotřebu celé České republiky. Za uplynulých 25 let se elektrárna podstatně změnila. Byla provedena řada technických inovací, jejichž výsledkem je postupné zvyšování dosahovaného výkonu z původních 1740 MW na současných 1866 MW s perspektivou dosáhnout 2 000 MW v roce 2012. Technickými i organizačními opatřeními se při dodržení kritérií vysoké bezpečnosti a spolehlivosti daří zvyšovat roční výrobu. V roce 2013 bude poprvé vyrobeno za rok nejméně 16 TWh (v roce 2009 to bylo zhruba 14 TWh). Těmito inovacemi je

i sledován další cíl – zajištění dlouhodobého provozu elektrárny, což znamená prodloužení její životnosti za horizont původně uvažovaných třiceti let.

V uplynulém čtvrtstoletí se však neměnila jenom elektrárna, ale měnila se i města a obce ve zdejší regionu. Díky podpoře Skupiny ČEZ se podařilo významně zlepšit životní prostředí, obnovit mnoho historických památek, rozvinout aktivity k podpoře turistického ruchu, organizovat kulturní a společenské akce, které obohacují život nás všech.

V letošním roce se v závěru měsíce dubna dočkáte i mimořádného čísla Zpravodaje, věnovaného historii a perspektivám Jaderné elektrárny Dukovany. Věříme, že pro vás bude Zpravodaj nadále dobrým společníkem a zdrojem informací z elektrárny i jejího okolí.

REDAKCE

ROČNÍ BILANCOVÁNÍ SE STAROSTY REGIONU JADERNÉ ELEKTRÁRNY

Tradiční adventní setkání se uskutečnilo v Dolních Kounicích. Na počátku prosince se zde sešla necelá stovka významných osobností regionu Jaderné elektrárny Dukovany. Pravidelná předvánoční setkání mají za účel zhodnotit roční spolupráci, ale také být příležitostí k neformální výměně zkušeností. Stalo se již tradicí, že tato setkání jsou doplněna kulturním programem a nejmenším bylo i v Dolních Kounicích. Po úvodním setkání v oranžovém stanu přešli účastníci do blízkého kostela sv. Petra a Pavla, kde byl uveden varhanní koncert

s trubkou v podání Věry Heřmanové a Františka Kříže. Následovalo milé vystoupení dětského sboru Základní umělecké školy Velké Pavlovice.

V prostorách hotelu Vinum Coeli přivítal hosty starosta města Karel Zalaba a představil se také nový ředitel Jaderné elektrárny Dukovany Tomáš Žák. Setkání nebylo ochuzeno o benefici. K zakoupení byly výrobky klientů stacionáře Úsměv z Třebíče a proto si účastníci odtud odnášeli mnoho krásných dáreků.

JANA ŠTEFÁNKOVÁ

FOTOGRAFIE JAN SUCHARDA

Dětský sbor ZUŠ Velké Pavlovice

Benefiční prodej výrobků stacionáře Úsměv

Kostel sv. Petra a Pavla

NEPŘEHLEDNĚTE

Nadace ČEZ vyhlásila grantové řízení na nové celostátní projekty „Oranžová učebna“ a „Oranžové schody“

■ více informací naleznete na www.nadacecez.cz

■ uzávěrka příjmu žádostí je 31. března 2010

PLNÍME PŘÁNÍ, MYSLÍME NA DRUHÉ

V PŘEDVÁNOČNÍ DOBĚ VYVRCHOLIL TŘETÍ ROČNÍK DOBROVOLNÉ CHARITATIVNÍ AKCE ZAMĚSTNANCŮ SKUPINY ČEZ, KTERÝ PŘINESL POMOC HANDICAPOVANÝM. V AKCI „PLNÍME PŘÁNÍ, MYSLÍME NA DRUHÉ“ PŘÍSPÍVAJÍ ZAMĚSTNANCI LIDEM S POSTIŽENÍM VE VŠECH REGIONECH ČESKÉ REPUBLIKY. NA VYSOČINĚ SE TĚŠÍ Z NOVÉ POLOHOVACÍ SEDAČKY MENTÁLNĚ A FYZICKY POSTIŽENÝ PĚTILETÝ DAVÍDEK. SPLNĚNÁ PŘÁNÍ JSOU SPOLEČNÝM PROJEKTEM SKUPINY ČEZ, NADACE ČEZ A NADACE CHARTY 77 – KONTO BARIÉRY.

Organizátoři akce vybrali mezi zdravotně postiženými z celé republiky 13 lidí, kteří svůj příběh svěřili Kontu BARIÉRY. Jakub, Michal, Saša, Dušan, David, Karel, Milan, Eva, Jaroslav, Ladislav, Dobromil, Tadeášek a Davídek získali ještě před Vánocemi důležité dary od zaměstnanců Skupiny ČEZ. Za vybrané finanční prostředky byly pořízeny například invalidní vozík, handbik, zdravotně bezpečná polohovací sedačka a byla vybudována bezbariérová koupelna. „Cílem letošní dobrovolné charitativní sbírky je pomoci spoluobčanům se zdravotním postižením a za vybrané finanční prostředky nakoupit potřebné zdravotní pomůcky či služby, které jim usnadní život,“ vysvětluje Jana Štefánková z oddělení komunikace Jaderné elektrárny Dukovany. „V našem regionu byl ve spolupráci s Kontem Bariéry vybrán pětiletý postižený Davídek, který díky zájmu našich kolegů získal polohovací sedačku.“ Dárek si Davídkovi rodiče převzali od zástupců zaměstnanců EDU a Nadace ČEZ ve středu 25. listopadu.

„Jsem ráda, že jsem chlapečka viděla a vím, co pro něho a jeho rodinu bude náš dárek znamenat. Davídek teď může i přes svůj handicap lépe sledovat dění kolem sebe a trávit čas se svými nejbližšími,“ řekla po předání Jana Vavřková, zaměstnankyně ČEZ, Správa majetku, s. r. o.

Davídkovi byla hned po narození zjištěna vrozená vývojová vada centrální nervové soustavy. Prognóza je velice závažná, jeho zdravotní stav vyžaduje nepřetržitou a velmi rozsáhlou péči. Davídek potřebuje speciální polohovací sedačku, která je důležitá při jeho každodenním ošetřování a umožní mu správnou polohu při jídle, pití, při stimulaci hmatu, zraku i sluchu. Speciální polohovací sedačka plně vyhovuje Davídkovým potřebám a rodina si ji z vlastních prostředků nemohla pořídit. Polohovací sedačka funguje na principu aktivního sedacího systému, který zajišťuje správnou polohu pánve, končetin i trupu. Snaží se dítě udržovat ve vyvážené poloze tak, aby samo podle svých možností aktivně zapojovalo příslušné svaly. Snadno se s ní manipuluje, veškeré potahy jsou snadno odnímatelné a dají se dobře hygienicky ošetřit.

Maminka Davídka, paní Kopečková neskrývala při předávání radost: „Vyzkoušeli jsme tři nebo čtyři firmy a tento výrobek je pro Davídka nejvhodnější. Pomáhá mu hlavně při sezení, při jídle, když mu ukazují obrázky. V sedačce se mu líbí moc, vždyť sami vidíte, jak je spokojený.“

Na dárek pro Davídka putovalo 112 000

Maminka, Jana Štefánková, Jana Vavřková a malý Davídek v nové sedačce

korun, celkem se vybralo více než půl milionu korun. Symbolický šek si převzal tatínek Davídka na akci zaměstnanců EDU „Svátek světla“ na začátku prosince.

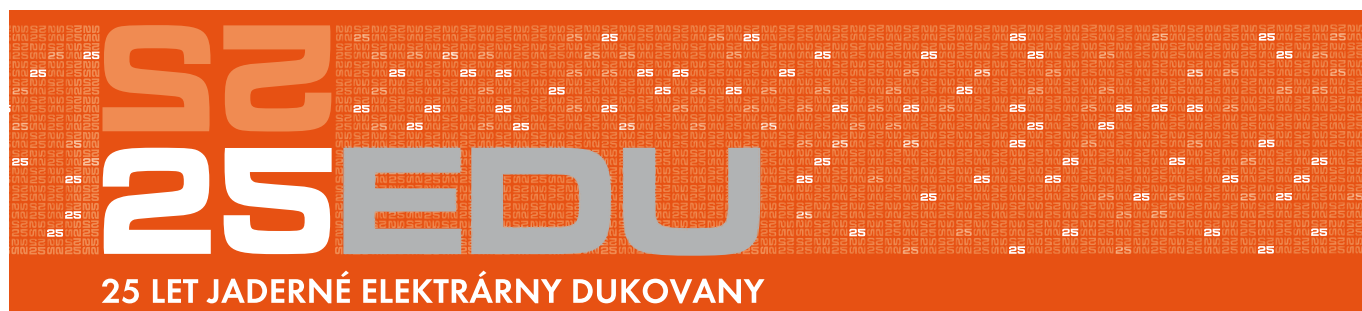
„Jsme rádi, že můžeme být součástí této iniciativy, protože se jedná o skutečně ojedinělý projekt! Vybrali jsme 13 příběhů lidí, kteří se ocitli v těžké životní situaci a obrátili se na Konto BARIÉRY s prosbou o pomoc. ČEZ představil svým pracovníkům jejich osudy. A výsledek? Úžasný. Zájem zaměstnanců společnosti ČEZ předčil všechna očekávání. Z průběhu sbírky jsme se dozvěděli, že každý z nás má potřebu pomáhat. A když se ujistí, že jeho pomoc nepřijde nazmar, otevře své srdce i dlaň. V případě společné sbírky Konta BARIÉRY a ČEZ se to opravdu potvrdilo,“ říká Božena Jirků, ředitelka Konta BARIÉRY.

Symbolický šek předali tatínkovi malého Davídka Vladimír Hlavinka, ředitel divize Výroba společnosti ČEZ, Jana Vavřková a Jana Štefánková

TEXT A FOTO JAN SUCHARDA

MUŽ, KTERÝ BYL PŘI TOM **ING. MIROSLAV TRNKA**

Usedám v nevelké kanceláři ve čtvrtém patře administrativní budovy Jaderné elektrárny Dukovany naproti muži, který byl při tom, a zapínám diktafon.

SKORO NA DEN PŘESNĚ, PŘÁVĚ PŘED ČTVRTSTOLETÍM – V ÚTERÝ 12. ÚNORA 1985 VE 23.11 HOD. ZAČALA V REAKTORU 1. BLOKU ŠTĚPNÁ REAKCE A BYLO DOSAŽENO MINIMÁLNÍHO KONTROLOVATELNÉHO VÝKONU. V DUKOVANSKÉ ELEKTRÁRNĚ SE ZAČALY ODPOČÍTÁVAT PRVNÍ MINUTY „JADERNÉHO VĚKU“.
JAKO VEDOUČÍ REAKTOROVÉHO BLOKU NA NOČNÍ SMĚNĚ SLOUŽIL ING. MIROSLAV TRNKA.

Co předcházelo tomuto okamžiku, co všechno jste musel projít, abyste mohli usednout na židli vedoucího reaktorového bloku?

Na elektrárnu jsem přišel jako čerstvý absolvent elektro fakulty na VUT Brno 1. srpna v roce 1978. Bylo nás tehdy asi deset. Ani jsem se nestačil rozkoukat a po měsíci jsem už nastupoval na vo-

jenskou službu. Takže moje skutečná práce, respektive příprava na profesi operátora začala až za rok, po návratu z vojny. Spolu s dalšími jsem pak byl vyslán do školicího střediska pro operátory, které tehdy bylo v Piešťanech na Slovensku. Asi v polovině nám byl kurz přerušen a my jsme odjeli do tehdejšího Sovětského svazu na Novovoronežskou jadernou elektrárnu, kde bylo výcvikové středisko a tam jsme strávili tři měsíce. Potom jsme dokončili kurz v Piešťanech a následoval další pobyt v Rusku. Naše příprava pak ještě pokračovala v Československu, kdy jsme jezdili na výcvik do Jaslovských Bohunic na jadernou elektrárnu V-1 a V-2, a absolvovali jsme řadu stáží na klasických elektrárnách především v Tušimicích – tam byl trenážér, a pak ve Chvaleticích. Nízkotlaká část jejich „dvoustavkové“ turbíny a generátor jsou konstrukčně hodně podobné našim. Mezitím jsme skládali jednotlivé zkoušky. Tady v Dukovanech zatím stavba elektrárny hodně pokročila a naše parta budoucích operátorů se podílela na přípravě dokumentace – hlavně jsme kreslili operativní

schémata. Já byl například ve skupině s Lubošem Charvátem a Zdeňkem Linhartem, pozdějším ředitelem elektrárny.

Od 1. září 1983 nám začal již směnový provoz. Pobyt v Rusku na trenážéru se opakovaly v roce 1982 a 1984 a pak ještě v roce 1986. Ta naše první parta operátorů absolvovala také pobyt na jaderné elektrárně Kola, což je trochu exotika, je za polárním kruhem a není běžné se tam dostat. Tehdy tam běžel jeden blok a druhý se stavěl. Celá naše příprava tedy trvala dost dlouho – dnes je operátor vyškolen zhruba za dva roky, ale tenkrát se začínalo prakticky z ničeho, od nuly. Nebyly žádné zkušenosti a předpisy se teprve tvořily.

Jaký byl ten váš den D – 12. únor 1985?

Tak na to si vzpomínám velice přesně. Nastupovali jsme na noční směnu a už bylo jasné, že během ní dojde k zahájení štěpné reakce. Tehdy s námi ještě sloužili sovětské specialisté. A právě ten specialista, který končil směnu, téměř plakal, že „smetanu slízne“ naše směna, že oni by si to více zasloužili... Dnes to vypadá úsměvně, ale je to i příklad toho, s jakým zaujetím jsme svoji profesi vykonávali. A v jaderné elektrárně je takové „zapálení pro věc“ – když to řeknu trochu nadneseně – skoro podmínkou úspěchu.

Zavážka paliva do reaktoru 1. bloku začala 31. prosince 1984 a trvala do 17. ledna 1985

NA PRVNÍM BLOKU JE DUKOVANY ZAHĀJILI
DRUHOU ETAPU FYZIKÁLNÍHO SPOUŠTĚNÍ

V PRVNÍM REAKTORU začala štěpná reakce

DUKOVANY (nk) — V internacionální spolupráci pracovníků k. p. Jaderná elektrárna Dukovany, generálního dodavatele technologie Škoda a jeho finalistů, dále Výzkumného ústavu jaderných elektráren a sovětských specialistů bylo dosaženo v úterý 12. února ve 23 hodin 21 min. poprvé řízené štěpné reakce u prvního ze čtyř dukovanských reaktorů. Výkon reaktoru je stabilizován na minimální kontrolovatelné úrovni.

Nyní následují důležité fyzikální testy, které prověří všechny fyzikální vlastnosti reaktoru a účinnost systému řízení reaktivity v celém primárním okruhu prvního bloku. Po jejich skončení bude zahájeno energetické spouštění, v jehož průběhu podle stanoveného harmonogramu bude první blok přifázován na elektrizační soustavu. Během energetického spouštění se prověří všechny systémy prvního bloku a jeho energetický výkon se bude postupně zvyšovat až na 440 megawattů.

Poprvé u tohoto typu elektráren bude během energetického spouštění právě v Dukovanech využito pro chod turbín vlastní páry z reaktoru. Je to způsob sice náročný, ale úsporný, neboť nevyžaduje další zdroj a tedy ani další náklady na provoz prvního bloku při spouštění.

Prvním přifázováním bloku začne dukovanská jaderná elektrárna dodávat energii do sítě. To znamená, že naše národní hospodářství dostane již koncem února první dlouho očekávané megawatty.

Při uvádění elektrárny do provozu bývalo na blokových dozornách rušno

Ani jsme si ten okamžik, na který jsme se léta připravovali, nestačili jaksepatří vychutnat. No, je to už dávno, pětadvacet let...

A ta vaše uplynulá léta na elektrárně...?

Z funkce vedoucího reaktorového bloku jsem později přešel na směnového inženýra, kde jsem byl do roku 1990. Potom jsem nějakých 12-13 let pracoval v oddělení „režimů“. Byla to práce bezprostředně spjatá s provozem - tvorba provozních předpisů, havarijních předpisů a jiné podobné činnosti. Od roku 2004 jsem až do posledního prosince roku 2009 zastával funkci vedoucího útvaru jaderné bezpečnosti EDU a od začátku nového roku jsem vyčleněn do skupiny pro přípravu nových jaderných bloků. To je práce, která směřuje dost daleko do budoucnosti a která mne velmi uspokojuje. Byl jsem u spouštění té naší dukovanské elektrárny a teď mám možnost se podílet na něčem, co ji jednou nahradí...

Neodpustím si svoji obvyklou závěrečnou otázku – jak odpočívá a relaxuje Miroslav Trnka?

Čím je člověk starší, tím má nějak méně času. Ale myslím, že si ten volný čas dovedu užít. Několik let máme u Jaroměřic nad Rokytnou chalupu, takže chalupařím, třeba tam skončím v důchodu. Ale hlavně mám rád rybaření. Ale pokud možno v nějakém odlehklém tichém koutu, nemám rád ty „rybářské Václaváky“. A protože v celé naší rodině máme ryby všichni rádi, tak dost zlepšujeme celorepublikový průměr v konzumaci ryb – my máme je nejméně jednou týdně, ne jako mnozí jen jednou za rok toho „povinného“ vánočního kapra.

Letos se chystám poprvé na ryby do Norska, takže vystřídám svoji oblíbenou Vranovskou přehradu a těším se, že si to rybaření užiju trochu jinak, než dosud.

Děkuji za rozhovor, přeji hodně úlovků a klidné moře.

P TAL SE JAN SUCHARDA

Foto: Jan Sucharda, Josef Pavelka a archiv M. Trnky

Článek z okresních třebečských novin Jiskra se zprávou o zahájení štěpné reakce.

Jak už to bývá u významných okamžiků, vloudil se tiskařský šotek a tak je čas dosažení minimálního kontrolovatelného výkonu uveden chybně ve 23.21. Ve skutečnosti tento historický okamžik nastal o 10 minut dříve.

Bloková dozorna, která v ty dny bývala plná více i méně důležitých lidí, se po začátku naší směny vyprázdnila, mimo obslužný personál, pochopitelně – předpoklad byl, že k dosažení minimálního kontrolovatelného výkonu dojde někdy nad ránem, takže šli v klidu odpočívat. Někdy před jedenáctou přišel na blokovku tehdejší ředitel elektrárny pan Vincenc – buď měl „předtuchu“, nebo prostě nechtěl být sám na ubytovně. Sedl si ke mně ke stolku vedoucího reaktorového bloku, povídáme si a operátor primárního okruhu Štefan Spurný zatím prováděl

stanovené úkoly – snižování koncentrace kyseliny borité v reaktoru. A najednou frekvence zvukového indikátoru přešla z pomalého tut – tut – tut na stále rychlejší tut-tut-tut...

Jako když naskočí motor auta. Reaktor byl „nastartován“. Zatáhli jsme regulační kazety o kousek dolů. Reaktor poslouchal, zůstal běžet na „nizkých otáčkách“ – tedy odborně řečeno na minimálním kontrolovatelném výkonu. A bylo to!

Zapsal jsem do provozního deníku:

23:11 – MKV....

Miroslav Trnka se synem a uloveným sumcem na Vranovské přehradě

Již známe výsledky naší celoroční práce v oblasti nazývané „Odstávky bloků EDU“, a tak nastal čas, kdybychom se mohli (ba i měli) na chvíli zastavit, poohlédnout zpět a alespoň lehce je zhodnotit. Zhodnotit výsledky vysoce odborných a často jedinečných činností mnoha lidí a firem nejen z celé České republiky, ale i ze zahraničí. Pojdme se tedy společně poohlédnout.

Odstávky roku 2009 jsme zahájili již tradičně na třetím bloku Jaderné elektrárny Dukovany, a to hned nejdelší (85,2 dne) a asi i doposud nejsložitější odstávkou v historii EDU. Cílem této odstávky bylo spolu s velkým počtem dalších akcí zrealizovat také tzv. druhou etapu „Rekonstrukce a obnovy systémů kontroly a řízení technologických celků“ (tzv. Modul 3-5) a ve spojení s kompletní výměnou generátorů, hlavních vývodových transformátorů a s nasazením modernizovaného paliva (Gd-2M) zvýšit výkon bloku ze 460 MW na úroveň 500 MW. Podařilo se 2. května 2009! A tak poprvé v historii EDU dodal blok do elektrizační sítě kýženou porci 500 MW.

Na druhém bloku EDU jsme měli v plánu zvládnout plán odstávky za rovných 22 dní – nakonec se to podařilo za 22,8 dne a i to je ve světovém měřítku špičkový výsledek!

Odstávka na bloku číslo jedna byla odstartována v půlce září a zpět k elektrizační soustavě se generátory připojily k síti po 23,8 dnech – také úctyhodný výsledek. Když startovala odstávka na čtvrtém bloku, bylo jasné, že ani tato odstávka nebude nikterak nezáživná. Čtvrtý blok čekala mimo jiné akce také realizace tzv. první etapy „Rekonstrukce a obnovy systémů kontroly a řízení technologických celků“ (tzv. Modul 1-2) - ostatní bloky touto omlazovací kúrou prošly v již minulých odstávkách. Plán odstávky čtvrtého bloku byl stanoven na 64 dní. Chlubit se můžeme s velice pěkným výsledkem 63,3 dne.

V roce 2009 měly tedy odstávky bloků EDU dle plánu vyplnit v součtu 194 dní.

SEČTENO, PODTRŽENO

Skutečný výsledek je 195,1 dne, což s přihlédnutím ke složitosti a náročnosti zrealizovaných činností je výkon vskutku jedinečný!

Ještě v nedávné minulosti (od roku 2004) jsme měli tzv. standardy odstávek ve čtyřletém cyklu na úrovni 32-32-32-58 dní pro každý blok (standardy jsou bez započítání realizace tak náročných akcí jako jsou „Rekonstrukce systémů kontroly a řízení technologických celků“ apod.). Současné standardy odstávek, vycházející z výsledků práce týmu „CIK-CAK“ pod vedením Ing. Lubomíra Rause, jsou jednoznačně srovnatelné se světovou elitou! Nově je stanoven osmiletý cyklus odstávek 20-20-20-32-20-20-20-63 dní na blok. Tento cyklus je založen na optimalizaci provozních a údržbářských prací se zachováním dosavadní vysoké úrovně jaderné a radiační bezpečnosti. A že to je reálný plán, to nám dokazují dosavadní výsledky.

Ne náhodnou byl koncem roku 2009 Ing. Raus oceněn za výsledky práce svého týmu „CIK-CAK“ prestižní cenou generálního ředitele ČEZ, a.s. „Luboši gratulujeme!“

Rád bych touto cestou poděkoval všem zúčastněným lidem za odvedenou práci při odstávkách bloků EDU v roce 2009 –

určitě je s čím se chlubit! Vždyť Jaderná elektrárna Dukovany vyrobila v roce 2009 sumárně 13 995 118 MWh elektrické energie a podílela se tak na výrobě Skupiny ČEZ z 23,17 %.

I v roce 2010 čeká každý dukovanský blok odstávka, ale teď se dá velice těžko říci, která z odstávek bude ta NEJ – každá bude mít svoje specifikum a tím také svoje NEJ. V listopadu si mnohý pečlivý pozorovatel chladicích věží EDU určitě všimne, že se na tři týdny odmlčí všechny „zadní“ chladicí věže (blíže k obci Dukovany). Podobný „úkaz“ bylo možno spatřit naposledy před šesti lety. V daném měsíci bude totiž probíhat souběžná odstávka třetího a čtvrtého bloku, při níž budou realizovány údržbářské práce na společných technologických systémech obou bloků (cirkulační chladicí voda, technická voda důležitá, technická voda nedůležitá apod.). První a druhý blok se na tuto akci již také těší, ale bude muset vydržet do roku 2011. Věřím, že i letošní rok 2010 bude pro nás všechny ve znamení úspěchů, a to nejenom pracovních, ale i osobních. Na závěr přeji všem čtenářům Zpravodaje pevné zdraví, optimismus a převážně dobrou náladu.

ING. VLADIMÍR ZIKA

Foto: Václav Krejčí a Jan Sucharda

BISKUPICE - PULKOV

ANEB Z KUCHYNĚ PANÍ STAROSTKY

Obec Biskupice-Pulkov se nachází na březích malebné řeky Rokytné a je součástí přírodního parku Rokytná. Obec je připomínána již v roce 1131, kdy patřila ke statkům znojemského kostela, později olomouckého biskupa. V době husitských válek byly Biskupice popleněny. V roce 1570 je císař Maxmilián II. povýšil na městečko. Na západní straně obce na kopci Hradiště stával hrádek, z nějž je dosud patrná část příkopů. Na počátku 17. století byla středověká tvrz přestavěna na zámek, který byl v 19. století stavebně upraven. K významným historickým památkám obce patří původně gotický kostel sv. Martina ze 14. století, který byl v 17. století barokně upraven. Oltářní obraz je od Josefa Winterhaltera mladšího.

V současné době vykonává funkci starostky již třetí volební období paní Jana Klemová. Obec má 290 obyvatel, ve věku do 15 let zde žije 36 dětí. Obec je plynofikována a má vlastní vodovod. Do základní školy chodí děti do Jevišovic, mateřskou školu navštěvují v nedalekých Radkovicích a Myslibořicích. V obci je obchod se smíšeným zbožím a pohostinství. Starší občané mohou využívat služby - dovoz obědů z Jaroměřic nad Rokytnou, na které jim finančně přispívá obec. Pro sportovní vyžití dětí jsou vybudována v obci dvě hřiště. Děti i dospělí, kteří mají zálibu ve čtení, mohou navštěvovat místní knihovnu, která má nové prostory na obecním úřadě. V předešlém období také proběhla celková rekonstrukce elektroinstalace na obecním úřadě a ve dvou obecních bytech.

V obci působí pouze jeden zájmový spolek, a to sbor dobrovolných hasičů. „Velice ráda bych poděkovala našim dobrovolným hasičům, ale také občanům, kteří pomáhali a zasahovali v loňském roce na povodních v části obce Pulkov. Odvedli opravdu kus záslužné práce,“ poznamenala během hovoru paní starostka. V souvislosti s povodněmi se budou opravovat v Pulkově místní komunikace, přepad rybníka a odvodňovací příkopy. Na opravu získala obec dotaci z ministerstva pro místní rozvoj. V samotných Biskupicích by pak ráda paní starostka opravila budovu obecního úřadu. „Myslím si, že budova obecního úřadu je architektonicky jeden z nejzajímavějších domů v obci, a potřeboval by opravit fasádu a střechu. Mrzí mě, že jsem již dvakrát podávala žádost na Nadaci ČEZ a ani jednou to nevyšlo,“ podotkla paní starostka.

V současné době má obec zpracovaný projekt na výstavbu nové kanalizace a čeká na vydání stavebního povolení. Rozpočet na kanalizaci, která by měla vést po celé obci, je 45 miliónů, což je pro obec s rozpočtem necelé 2 milióny pořádné sousto. Přesto se vedení obce pokusí zajistit finanční zdroje pro výstavbu nové kanali-

zace. Protože je v Biskupicích zájem o nárazové ubytování, odkoupila obec budovu bývalých kancelářů družstva, na které nedávno opravila střechu a připravuje se přebudování na ubytovnu. „Co se týká kulturních a sportovních akcí, tak do organizace jsou zapojeni hasiči, mladá generace a obecní úřad. K těm pravidelným setkáním občanů patří oslava Dne dětí, setkání s Mikulášem. Hasiči také pořádají volejbalový turnaj, hrají nohejbal a fotbal. Již potřetí uspořádal úřad setkání s důchodci a musím říct, že je to moc pěkná a zdařilá akce, která je alespoň malým poděkováním za vše, co pro obec udělali,“ zakončila souhrn celoročních aktivit paní Jana Klemová. Přestože paní starostka je neuvolněná a pracuje na poloviční úvazek, najde si i chvíli času na relaxaci, ale ta je opět pracovní. Velice ráda pracuje okolo domu a na zahradě. Dříve si také občas něco přečetla, ale teď jí volnou chvíli vyplňuje její vnouček, s kterým se určitě nemá čas nudit. A co si pro čtenáře připravila za oblíbený recept?

Doktorské tyčinky

Potřebujeme: Olej nebo sádlo, 4 cibule, 2 balíčky tvarůžků- tyčinek, 4 vejce, 8 plátků šunky, šlehačku, hrášek nebo petrželku. Na pekáček trochu sádla nebo oleje, nakrájet 4 větší cibule a osmažit do růžova. Hotová cibule se odhrne na půlku pekáčku a na druhou půlku dáte zabalené tvarůžky do šunky a orestují se na oleji. Potom se zabalené tyčinky rozloží po celém pekáčku a proloží se osmaženou cibulkou a zalijí se čtyřmi vejci a šlehačkou. Přidat můžete hrášek nebo zelenou petrželku a zapečeme v troubě. Může se podávat s chlebem, ale dají se jíst i jen tak.

ALENA HOSTAŠOVÁ

FOTOGRAFIE JAN SUCHARDA

Kostel sv. Martina

Jaro na Rokytné u Pulkovského mlýna

MILOSLAV MEJZLÍK: V BLÍZKOSTI JADERKY SE NABÍJÍM ENERGÍÍ

Dabingová práce je do jisté míry o pohotovosti a flexibilitě. Herec, který dabuje, se musí co nejrychleji naladit na temporytmus dabované postavy a vcítit se do její mentality. K hercům, kteří se téměř dennodenně věnují dabingu, můžeme zcela určitě zařadit i Miloslava Mejzlíka. Jeho hlas je už od roku 2000 spatý s plukovníkem Jonathanem „Jackem“ O’Neillem ze seriálu Hvězdná brána nebo s reverendem ze seriálu Doktorka Quinová. Miloslav Mejzlík ztvárnil téměř 160 divadelních rolí, v současné době natáčí čtyřdílný seriál pro italskou televizi.

Pocházíte z Třebíče, města, kde se narodil také herec Miroslav Donutil a Oldřich Navrátil. Jste všichni přibližně stejného věku, vypadá to tedy, že v určitou dobu byla Třebíč „hereckým hnízdem“.

Z mého rodiště pochází i starší kolegové, třeba Míla Myslíková nebo Jiří Pecha. V Třebíči vždy působilo několik ochotnických souborů. Mnoho lidí ani neví, že v roce 1940 bylo v Třebíči založeno Horácké divadlo, které se po válce přestěhovalo do Jihlavy. Hrát divadlo jsem začal již ve druhé třídě, kdy jsem dostal roli dědka v pohádce O veliké řepě. K umění a kultuře má naše rodina velmi blízko, mým bratrancem je akademický malíř Josef Kremláček a akademická malířka Olga Jedličková je moje sestřenice. Divadlu se věnoval i můj táta, který se kdysi kolem ochotnického divadla trochu motal. Pamatuji si, že jsem s ním jako malý kluk chodil na divadelní zkoušky. V Třebíči se hrálo divadlo na několika místech, a to v divadle Oko nebo v kině Sputnik. Jako student jsem začínal hrát v divadle na dnešním Karlově náměstí – dříve v JKP. Spolupracoval jsem i s ochotnickým divadlem, které bylo při Závodech Gustava Klimenta - tedy závody BOPO, se kterým

jsem hrávali v kulturním domě na Borovině. Soubor tehdy vedla paní Lea Sedlářová. Hraní mě bavilo natolik, že jsem začal toužit po hereckém povolání. Problém ale byl, že když jsem končil devítiletku, konzervatoř neotevřela ročník. Nové studenty přijímali vždy jednou za dva roky, rozhodl jsem se tedy, že půjdu studovat na obchodní akademii. Po maturitě na „obchodce“ jsem složil úspěšně zkoušky na divadelní akademii v Brně.

Ukončil jste studium na JAMU a nastoupil do Prahy do Divadla Jiřího Wolker - divadla pro děti a mládež, poté vás čekala vojna. Jaká byla vaše další divadelní cesta?

V Armádním uměleckém souboru jsem pracoval jako konferenciér, před odchodem do civilu jsem si začal hledat nové místo a oběhl jsem několik divadel s žádostí o místo. Odpovědi mi přišly asi z pěti divadel – mezi nimi z Hradce Králové, Příbrami a Uherského Hradiště. Všichni ředitelé si se mnou dojednali schůzku v Praze na Valdštejnském náměstí, kde tehdy sídlilo ministerstvo kultury. Až do dne, kdy jsem měl jít na schůzku, jsem si vůbec neuvedomil, že všechny jsou naplánovány na jeden termín a na stejném místě mě čeká pět ředitelů z různých divadel. Každý z nich však seděl zvlášť, začal jsem je obcházet jednoho po druhém. Pan ředitel z divadla v Uherském Hradišti mi vyřídil pozdrav od pana docenta Hynšta, který mě učil na akademii a říkal, že by byl rád, kdybych nastoupil do Uherského Hradiště. V jednom okamžiku to vypadlo jako na trhu, jeden ředitel mi nabízel plat 1400 Kč, druhý 1450 Kč, další 1500 korun a pan ředitel z Uherského Hradiště mi oznámil, že má na mě jen 1300 korun, a to rozhodlo, nastoupil jsem do Uherského Hradiště, kde jsem nakonec působil pouze jeden rok a po té přešel do diva-

dla ve Zlíně, kde jsem se potkal s herečkou paní Matalovou. Zanedlouho odešel do Zlína i pan docent Hynšt. Zde jsem zůstal sedm let a dostával jsem jednu roli pěknější než druhou.

Jestli se nepletu, tak v devadesátých letech jste už působil v Praze.

Ze Zlína jsem odešel do Divadla S. K. Neumanna, kde jsem byl přes rok 1989 a hostoval jsem také v Divadle na Vinohradech. Než jsem se však domluvil na stálém angažmá, dostal jsem nabídku z Divadla ABC, ale po roce mi přišla nabídka na spolupráci s Janem Grosmannem z Divadla na Zábradlí, kterou jsem přijal. Tam jsme hráli Havlovu hru - Pokoušení. Dokonce chodil na zkoušky i pan prezident, ale začal do toho mluvit a pan režisér řekl: „Václave, ty mlč!“ Pan prezident odešel a dostavil se až na premiéru.

A byl spokojený?

Ano. S představením jsme objeli pomalu celou Evropu.

Po smrti Jana Grosmanna jste hostoval v brněnském divadle a přešel do Divadla Komedie, kde jste se setkal s hrami Ibsena a severskou dramatikou, což bylo zase asi trochu něco jiného.

Na tuto dobu mám velmi pěkné vzpomínky. Jedna z nich je, že jsme hráli v Norsku před královskou rodinou, a druhá je taková trochu úsměvná. V jedné divadelní hře, ve které se v závěru tančilo, jsem si vždy v závěru vybral k tanci nějakou dámu z hlediště. Vstoupil jsem tedy mezi diváky, požádal dámu o tanec, ale ta se bránila slovy: „please no“ (prosim ne), až ji nakonec muž, který vedle ní seděl, přesvědčil, aby šla se mnou tančit. Když skončilo představení, přiběhl za mnou ředitel divadla a říkal mi: „Jak jsi to věděl?“ Nechápal jsem, co jsem měl jako vědět. Až po chvíli jsem pochopil, že jsem vyzval k tanci Noru Ibsenovou - pravnučku Ibsena. Druhý den pak byly velké titulky v novinách - Nora Ibsenová tančí.

Po „severských zkušenostech“ v Divadle Komedie jste přešel do Národního divadla v Brně, kde jste působil jako ředitel činohry. Odtud jste po nějaké době odešel a působil až dodnes v Divadle na Zábradlí. Proč jste odešel z Brna?

Soubor z Divadla Komedie se rozpadl, Michal Dočekal odešel šéfovat činohru Národního divadla v Praze. Vrátil jsem se opět do Brna, kde mě kolegové vyzvali, abych se zúčastnil výběrového řízení na šéfa činohry. K mému překvapení a neočekávání jsem výběrové řízení vyhrál a byl jsem asi dva a půl roku šéfem činohry divadla v Brně. Na tuto etapu ale nevzpomínám příliš rád. Samozřejmě jsem se spoustu věcí naučil, ale asi nemám tu správnou šéfovskou povahu. V takové pozici musí být člověk asi tvrdší, než jsem já. Podal jsem rezignaci a odešel zpět do Prahy.

Foto: archiv M. Mejzlíka

S Janou Janěkovou ve Zkrocení zlé ženy v brněnském Národním divadle

Foto Jan Sucharda

Jaké role jsou vám bližší – kladné, či záporné?

Dostával jsem většinou role ne záporné, ale spíš problematické. Obvykle to byly postavy komplikované, ne takové, jak se říká, jednoba-revné. Každý člověk má v sobě dobro i zlo, záleží na tom, která složka v něm převládá. Co se týká mého obsazování, dostávám spíš role záporné, jen teď jsem v seriálu hrál pět let „kladase“. Rád si zahraji role komické, i když jsem jich moc nehrál.

Zmínil jste seriál, který nedávno skončil. Co připravujete na další období?

Seriál byla zajímavá pětiletá životní etapa. Mám za sebou asi 160 divadelních rolí, ale díky roli Hynka Skály v televizním seriálu se mi republika nějak zmenšila a mám všude plno známých. Na jednu stranu je to příjemné. Na druhou stranu je tu bulvár, který provází a pronásleduje lidi, kteří se objeví nějakým způsobem na obrazovkách a říkám se jim VIP, což je výraz, který nesnáším, nad tím vším se člověk musí povznést. Pro mě jsou většinou lidé, kteří píšou bulvár, nešťastní a také je jako nešťastné znám. Ale abych se vrátil k otázce, prozradím jen, že se připravuje další rodinný seriál, který by měl být trochu jiného druhu – více humorných situací, a už nic dalšího ne-

povím! Z „věkávéček“ jsem plynule přešel do seriálu Kriminálka Anděl, kde hraji šéfa kriminálky – plukovníka Horáka. Začal jsem točit čtyřdílný seriál pro italskou televizi, mám zde roli záporáka, moc pěkná role. Točíme v Praze a na Dobříši.

Když hrajete divadelní roli, nastudujete si ji, nějak zažijete, ale postava v seriálu hraje pokaždé něco jiného, nemá to na člověka dopad?

Myslím, že ne, seriál mě až tak moc nezatěžoval, natáčel jsem třeba jen 5 dní v měsíci, divadlo pracovně převládalo. Pracovat na seriálu je úplně jiná práce než v divadle nebo ve filmu. Co se týká schizofrenie, že bych se mohl cítit a žít jako Hynek Skála, tak z toho mě právě dostává divadlo. Mám za měsíc i 20 vystoupení, kde jsem zase někdo jiný. Na seriálech jsem začal pracovat v pozdějším věku a myslím, že už jsem schopný to přijmout a vstřebat. A z hlediska vnitřního hereckého uspokojení platí, že divadlo je prvořadé. Divadlo, film či seriál je úplně jiný druh práce, jiné setkávání s divákem. V dlouhodobém seriálu vlastně vůbec nevíte, jak vaše postava skončí, kdežto v divadelní hře to víte hned od začátku, vše vstřebáte do sebe, zatímco v seriálu je určité dobrodružství.

Relaxovat jezdíte na chalupu do Přešovic, někdo možná těžko chápe, jak se může relaxovat v chalupě, která téměř sousedí s věžemi elektrárny.

Tím, že pocházím z Třebíče, mi elektrárna vůbec nevadí. Naopak, když sem přijíždím z různých stran a vidím chladicí věže nebo v noci světlo, říkám si: „Á, už jsem doma“. Když točím v Praze a ještě hraji dvě premiéry do týdne, tak se mě kolegové ptají: „Človče, kde bereš tu energii?“, no a já jim říkám, že od nás z Dukovan, tam mě nabijí a jedu dál.

Máte v Přešovicích oblíbené místo?

Samozřejmě, dole u řeky Rokytne. Je to nádherné tiché údolí. Stejně tak se dobře cítím a těším na to, že si zajdu do místní hospůdky. Dostanu se tam k úplně jiným problémům, rychle zapomenu na ty pražské. Probíráme nezaměstnanost, která trápí region, bavíme se o tom, jak jsou v okolí zanedbané ovocné sady, a nakonec pak jablka vozíme ze Španělska, a to jsou věci, které mě štvoí. Ale zažívám na chalupě i pěkné věci, spojené s běžným životem našich Přešovic! Jezdím tam moc rád a odjíždím nabitý energií do další práce.

Děkuji za rozhovor

ALENA HOSTAŠOVÁ

ELEKTRÁRNA NA SOPCE

Island, ležící v severním Atlantiku, se vyznačuje těžkými podmínkami pro život lidí. Zimy jsou zde dlouhé, léta větrná, deštivá a chladná. Blízkost polárního kruhu způsobuje, že dny jsou v zimě mnohem kratší, než jsme zvyklí v našich končinách. Jen pro zajímavost: o nejkratším dnu (21. prosince) vychází slunce v Akureyri v 11.38 hod. a zapadá již ve 14.43 hod, a to se mezi tím vyhoupne jenom docela nízko nad obzor.

Ačkoliv má Island asi o čtvrtinu větší rozlohu než Česká republika (103 000 km² oproti 78 800 km²), většina jeho území (asi 60 %) je neobyvávaná a neobyvatelná – je tvořená jenom lávou, kamenitou krajinou, písčnými pouštěmi a ledovci. Prakticky jedinou zemědělskou „plodinou“ je tráva na seno pro krmení ovcí během nekonečné zimy.

Přesto je krutá příroda Islandu ke svým obyvatelům v něčem nebyvalé štědrá – poskytuje jim dostatek, resp. přebytek energie. Na vodních tocích i v hlubokém a obtížně přístupném vnitrozemí je množství přehrad a vodních elektráren. Horké nitro země o sobě dává vědět vývěry páry a vroucí vody v mnoha geotermálních oblastech.

A tak není divu, že horká voda z podzemí je využívána k vytápění (v Reykjavíku na pěší zóně dokonce k vyhřívání chodníků), jako užitková voda a v nespočtu termálních bazénech. Jestliže otočíte kohoutkem, označeném červeně, nejspíš ucítíte slabý závan síry – to je pozdrav horkého nitra země. Islandané využívají energii z hlubin nejenom jako zdroj tepla, ale i k výrobě elektřiny v několika geotermálních elektrárnách. A jedna z nich, ta nejmladší – **Elektrárna Krafla**, byla vybudována přímo na úpatí stejnojmenné aktivní sopky. V roce 1974 byly vyvrtány 3 zkušební vrtly, v následujícím roce byly vyvrtány další, vybudována vlastní elektrárna a zřízeno elektrické vedení 132 kV do Akureyri (60 km vzdušnou čarou). Elektrárna byla vyprojektována pro dvě turbíny, každá o výkonu 30 MW. První turbína byla nastartována v srpnu 1977, ale skutečná dodávka elektřiny do sítě začala až v únoru 1978. Leč páry z vrtů byl nedostatek i pro jednu turbínu, takže elektrárna pracovala jenom na zlomek svého projektovaného výkonu. Aby nebylo problémů málo, sopka Krafla se probudila. Před Vánocemi 1975 začala první ze série erupcí, které s přestávkami trvaly až do září 1984. Při erupcích byla poškozena část potrubí, vedoucích páry od vrtů do elektrárny. Teprve v roce 1996 se elektrárenská společnost Landsvirkjun rozhodla instalovat druhou turbínu a provést nové vrtly pro získání dostatečného množství páry. Do provozu byla druhá turbína uvedena v listopadu 1997 a elektrárna tak dosáhla projektovaného výkonu 60 MW. Od té doby ročně produkuje zhruba 170 GWh. Chod elektrárny zajišťuje patnáct (!) zaměstnanců. Údržbové práce jsou prováděny dodavatelskými firmami. Do nitra sopky bylo navrtáno celkem 34 vrtů. Pro zásobování elektrárny párou je využíváno 22, ostatní jsou dočasně „mimo službu“, nebo nepoužitelné. Nejhlubší vrt má hloubku 2 222 metrů. Na maximální výkon pracuje elektrárna po osm měsíců v roce, v letních měsících, kdy je potřeba elektřiny menší, je prováděna údržba.

Geotermální elektrárna Krafla: 1. výrobní blok s turbínami, 2. chladič věže, 3. rozvodná stanice, 4. separátory, 5. potrubí, 6. využívané vrtly

Nedaleko elektrárny se rozprostírá lávové pole z erupce v roce 1984

Elektřina získaná pomocí geotermální energie není v žádném případě „zadarmo“, jak se někdy laicky uvažuje, náklady na její získávání jsou poměrně značné. Ale pro Island, který na rozdíl od ostatních evropských zemí má „podzemní energie“ dostatek, představuje vedle vodních zdrojů významnou alternativu.

JAN SUCHARDA

Foto: Jan Sucharda a Landsvirkjun

MIKROREGION MIROSLAVSKO

Mikroregion Miroslavsko leží v severovýchodní části okresu Znojmo. Málo lesnaté, mírně zvlněné jihovýchodní svahy Jevišovické pahorkatiny pozvolna přechází do Dyjsko-svrateckého úvalu. Mezi Moravským Krumlovem a Miroslavi do něj zasahuje jižní cíp Bobravské vrchoviny z Brněnského masivu.

Historie vzniku mikroregionu Miroslavsko sahá do roku 1999, kdy vedení města Miroslav svolalo schůzku starostů regionu, na které se řešily společné problémy jednotlivých obcí – školství, dopravní obslužnost, zaměstnanost a další. Vzájemná výměna zkušeností ukázala, že je zapotřebí v těchto společných jednáních pokračovat, proto přišli starostové jednotlivých obcí s návrhem založit dobrovolný svazek obcí. V současné době sdružuje osm členských obcí – Damnice, Dolenice, Hostěradice, Jiřice u Miroslavi, Miroslavské Knínice, Našiměřice, Suchohrdly u Miroslavi a město Miroslav. V mikroregionu Miroslavsko žije přibližně 7 500 obyvatel. Předsedou správního výboru je starosta města Miroslavi Ing. Augustin Forman. Přirozeným centrem mikroregionu je město Miroslav. Přestože region není prozatím turisticky příliš znám, pro návštěvníky tohoto kraje je zde několik zajímavých kulturně historických míst, která stojí za zhlédnutí. Jmenujme alespoň zámek v Miroslavi, dva kostely, židovské památky a další.

Turisticky zajímavé jsou i další členské obce např. Hostěradice, kde se nachází několik historických domů a soch, zámky ve Skalici a Miroslavských Knínicích. Územím mikroregionu vede cykloturistická trasa Moravská vinařská stezka a právě díky ní se do tohoto kraje dostávají turisté a objevují jeho krásu a pamětihodnosti. Nejen pro obyvatele regionu, ale také pro turisty jsou velkým lákadlem zajímavé kulturní a sportovní akce. Většina z nich se stala již tradičními a těší se velké návštěvnosti. Více než dvacetiletou historii má turistický pochod okolím města Miroslavská šlápota. Další zajímavou událostí jsou společné závody vidomých a nevidomých rybářů, měsíční květen patří již pravidelně Miroslavskému koštu, stejně tak jako listopad Gulášovce, což je ochutnávka desítek druhů různých gulášů, piva a mladých vín. Ani v období Vánoc Miroslavští nezahálají, po více než deset let rozsvěcují obří adventní věnec a poslední víkend před Vánocemi pořádají v kulturním domě Vánoční strom řemesel. Kulturním životem však nežijí jen občané Miroslavi, ale také další okolní obce. V Hostěradicích patří k oblíbeným noční závody v požárním sportu, v Suchohrdlech pak rybářské závody mládeže. Dětský den oslavují děti z Miroslavských Knínic v zámeckém parku

Miroslavský zámek - bývalá vodní tvrz

a v Dolenicích a Damnicích si našlo své místo divadelní představení. V další členské obci Našiměřicích uspořádali setkání rodáků a v Jiřicích zase módní přehlídku. Přes všechny tento bohatý program v regionu patří bezesporu k největší akci Meruňkobraní s jarmarkem u Floriána. Letos se uskuteční 17. července. K oblíbenému programu dne patří soutěž v pojídání knedlíků. Rekord drží Kamil Hamerský, který snědl v limitu 20 minut 125 knedlíků.

Pro turisty je také mikroregion lákavý významnými lokalitami, ať už jsou to Miroslavské kopce, národní přírodní památka se vzácnou stepní květenou nebo Miroslavský rybník, ve kterém žije na padesát druhů ohrožených nebo kriticky ohrožených obojživelníků a ptáků.

V říjnu loňského roku byla veřejnosti představena publikace „Průvodce živou přírodou Miroslavska“, která tyto skvosty představuje. Kniha obsahuje také desítky krásných barevných fotografií. Autory jsou MVDr. Julius Klejdus a Mgr. Petr Slavík. Oběma lokalitami vede naučná stezka s odpočívadly. Publikace i stezka byly porýzeny za významné podpory Skupiny ČEZ, stejně tak jako se na většině akcí v regionu stala Skupina ČEZ generálním partnerem, za což jí patří poděkování.

Miroslav spolupracuje i se zahraničními městy. Partnerským městem je slovenský Svätý Júr. Společné akce organizují především vinaři, fotbalisté, senioři a církev. S rakouským městem Langenlois se rozvíjí spolupráce zejména v oblasti školství, a to výuka jazyků a pořádání výtvarných výstav. Miroslavský mikroregion myslí i na své starší spoluobčany. V přípravě je projekt na budování domova pro seniory s kapacitou 50 lůžek. Půjde o zařízení Jihomoravského kraje, financované ze schváleného úvěru od Evropské investiční banky. Informace o mikroregionu, jednotlivých akcích, ubyto-

Vánoční atmosféra na náměstí v Miroslavi

Divadlo pro děti v Dolenicích

Noční hasičské závody

vání a dalších službách je možno získat na webových stránkách města Miroslavi, v Městském kulturním a informačním centru a v jednotlivých obcích.

ALENA HOSTAŠOVÁ

Foto: archiv mikroregionu

TECHNICKO-ZÁBAVNÁ AKCE PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍCH ŠKOL

DEN S TECHNICKOU LITERATUROU

V pátek 15. ledna se v Městské knihovně v Třebíči uskutečnil první Den s technickou literaturou. Série fyzikálních pokusů, soutěží a dalších technických aktivit má za úkol seznámit žáky základních škol s fyzikou a technikou zábavnou formou.

K uspořádání takovéto akce nás motivovala současná situace, kdy si žáci i studenti pro svou budoucí profesi čím dál, tím méně volí technické obory. Fyzika a technika dnes není pro mladé, ve srovnání s jinými obory, tolik lákavá. Přitom v našem regionu, kde má technika a energetika své silné a tradiční postavení, je nutné tyto obory u mládeže podpořit. A to především nyní, kdy Jaderná elektrárna Dukovany očekává v nejbližších letech odchod mnoha odborníků do starobního důchodu a projekt Obnova personálu EDU je v plném proudu.

Společný projekt Skupiny ČEZ, Městské knihovny v Třebíči a Střední průmyslové školy Třebíč by měl tuto technickou osvětu mezi žáky zastřešit.

Největší úspěch v celém programu měly zajímavé pokusy, které si pro své mladší kamarády připravili studenti SPŠ Třebíč. „Nejvíc se mi líbil pokus s jablkem. Nevěděl jsem, že může vést elektrický proud,“ komentoval jeden z pokusů žák ZŠ T. G. Masaryka v Třebíči.

Pro velký zájem ostatních základních škol se budou Dny s technickou literaturou opakovat až do konce školního roku.

LINDA ŠTRAUBOVÁ

Foto: Jan Sucharda

OBNOVA RODNÉHO DOMU JANA KUBIŠE

Jan Kubiš se narodil 24. června 1913 v Dolních Vilémovicích. Sloužil jako voják z povolání v předmnichovské československé armádě. V letech II. světové války se jako příslušník čsl. armády ve Velké Británii aktivně zapojil do protinacistického odboje. Jako člen skupiny Anthropoid se zúčastnil atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha dne 27. května 1942.

Rodný domek se nachází v horní polovině obce Dolní Vilémovice, vedle hlavní silnice ve směru na Vladislav. Téměř 70 let po smrti tohoto významného muže novodobé historie se dostává obci cti zřídit Rodný dům Jana Kubiše. I po téměř sto letech od narození Jana Kubiše neprošel domek žádnou rekonstrukcí. Tiše čeká na svou další šanci a nabízí nám neskutečně věrný obraz své doby.

Obec chce svého významného rodáka uctít a proto se pouští do tohoto velkého projektu. Zakládá veřejnou sbírku a věří v opatření potřebných finančních prostředků. Věří, že schody, po kterých Jan Kubiš chodil, budou vítat návštěvníky a nedají nikdy na významného rodáka zapomenout.

Sbírkové konto:

43-6171460287/0100 KB Třebíč

Veřejná sbírka na rekonstrukci, opravy, zřízení a provoz Rodného domu Jana Kubiše. Nenechme tento unikátní odkaz zaniknout. Pomozte obci Dolní Vilémovice uctít památku hrdiny světového formátu. Peníze budou využity na šetrnou rekonstrukci a zřízení turisticky vyhledávaného místa Rodného domu Jana Kubiše.

Obec Dolní Vilémovice,
Dolní Vilémovice 142, 675 52
www.dolnivilemovice.cz
obec@dolnivilemovice.cz

JITKA BOUČKOVÁ, STAROSTKA

Foto: archiv obce Dolní Vilémovice

NOVÁ KNIHA S REGIONÁLNÍ TEMATIKOU

JAK KRÁČEL ČAS

V podvečer svátku sv. Mikuláše, 5. prosince 2009 byla slavnostním křtem představena veřejnosti nová knížka Milady Horákové z Třebíče. Knižka nese název Jak krácel čas naším krajem a je souborem povídek a pověstí, zachycujících příběhy a osudy lidí z okolí Jevišovic a Jaroměřic nad Rokytnou.

Knihu vydal Dobrovolný svazek obcí Jevišovicka za podpory Skupiny ČEZ. Jejím kmotrem se stal ředitel Jaderné elektrárny Dukovany Tomáš Žák, který knižce popřál mnoho čtenářů a autorce hodně elánu a energie k její další tvorbě. Křest se uskutečnil v nedávno otevřené restauraci U Suchého čerta v Jevišovicích, přihlíželo mu mnoho místních občanů a rodáků, kteří si mohli poslechnout úryvek jedné povídky a knížku s podpisem autorky hned na místě koupit.

„Ze všech příběhů vyplývá, že za vším lidským utrpením stojí většinou lidská zloba, nenávisť, závist, touha po majetku, nesvornost, neschopnost odpouštět a nepřejicnost dobrého. Mějme se proto rádi, budme k sobě tolerantní, neboť na každém z nás záleží, jaká bude budoucnost našich dětí“, vzkazuje paní Horáková nejen čtenářům své knížky, ale všem lidem vůbec. Milada Horáková již před časem vydala knihu s názvem Čas jahodových vůní. Děj této knihy se odehrává v období 2. světové války a v prvních poválečných letech, příběhy jsou psány očima dětí, pro které je kniha také určena.

Nově vydaná kniha je k dostání v Informačním centru města Jevišovic.

TEXT A FOTO ZDEŇKA OŠMEROVÁ

Slavnostní přípitek při křtu knížky

Milada Horáková podepisuje svoji knihu

TIP NA VÝLET

STŘEDOVĚKÉ PODZEMÍ V PŘESKAČÍCH

Středověké přeskačské podzemí bylo náhodně objeveno v prosinci 2004 při budování splaškové kanalizace v obci.

Objevené chodby a místnosti byly výjimečné a velmi zachovalé. Byl proveden záchranný archeologický průzkum, při kterém byly objeveny další archeologické objekty. Za finanční podpory Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova byl v roce 2009 vybudován vstupní objekt do podzemí.

Návštěvníci dnes mají jedinečnou možnost prohlédnout si nejen podzemí, ale také zčásti zachovalou obilní jámu a malou historickou expozici, která se nachází ve vstupním objektu.

Vlastní podzemí má dvě části: hlavní chodbu, dlouhou přibližně 35 m, širokou 150 – 180 cm a vysokou 170 – 190 cm a úzkou chodbu se třemi kruhovými místnostmi. Strop chodeb je přibližně 2,5 m pod povrchem. Podzemní chodby pravděpodobně sloužily jako úkryty v dobách válečných nepokojů. Nejstarší úlomky keramiky, které zde byly nalezeny, pocházejí ze 14. století. Podle nich bylo datováno stáří těchto chodeb. Nejmladší úlomky jsou ze 17. století, kdy byly chodby pravděpodobně zasypány. Na stěnách jsou patrné rýhy po nástrojích při lámání chodeb, výklenky pro uložení kahanů a loučí. V široké chodbě je kamenná lavice, která je částou součástí podzemních chodeb.

Podářilo se zpřístupnit tři kruhové místnosti. Dvě větší místnosti mají nahoru proražený komín, který sloužil k výměně vzduchu. Tyto místnosti byly vhodné pro úkryt osob a mohl zde být rozděláván i oheň. Menší místnost sloužila pravděpodobně k uskladnění potravin.

Středověké podzemí

V historické expozici se nacházejí úlomky keramiky, nalezené v podzemí - střepy hrnce, džbánu, komorového kalichu, středověké pánve, zvonovité poklice a jiné. Informační panely jsou věnovány historii Přeskač, podzemním chodbám a geologickým zajímavostem. Budova vstupního objektu do přeskačského podzemí se nachází v těsném sousedství románského kostela zasvěceného Všem svatým, který je národní kulturní památkou.

Návštěvu podzemí je možné si domluvit telefonicky nebo e-mailem.

Telefonní číslo: 515 339 234

e-mail: obecpreskace@seznam.cz

TEXT A FOTO JAN SUCHARDA

Historická expozice ve vstupním objektu

TOULKY ZA STUDÁNKAMI...

Pro letošní rok jsme si pro vás, čtenáře Zpravodaje, připravili malý seriál o studánkách. Vy všichni, kteří se rádi touláte přírodou, určitě znáte ten nádherný pocit, když někde uprostřed lesa nebo i na louce zahlédnete, jak najednou ze země vytéká pramen vody. Jsem přesvědčena, že většina lidí při objevení studánky nabere vodu do rukou a osvěží se. Nabraná křišťálově čistá voda v dlaních přináší člověku zvláštní kouzlo a pocit. Snad pro tento pocit byly už odedávna studánky spojovány s různými pověstmi a s určitým tajemnem.

Na dnešních toulkách za tajemstvím studánek jsme se vypravili po naučné stezce Krumlovsko-rokytenských slepenců nedaleko od obce Rokytná, kde se nachází Mariánská studánka.

V lese u obce Rokytná, kde vyvěral jeden z několika pramenů, byla postavena v místě vývěru kolem roku 1700 kaplička. Do kapličky byl umístěn obraz Panny Marie, který byl později přemístěn do farního kostela v Moravském Krumlově. V roce 1836 položila obec Rokytná z lesa dřevěné potrubí, ve kterém odváděla vodu z Mariánské studánky do kašny na vesnici. Voda se ale začala v kapličce ztrácet, a proto ji v roce 1847 do základu zbořili a znovu postavili. Na kapličku finančně přispěli i krumlovští obyvatelé a kníže ze zámku. Po čase však přestal vodovod postačovat a obec Rokytná v roce 1880 postavila nový železný vodovod, který vedl z opačné strany – ze studánky na Babě a Bařinách. Pro stálý nedostatek vody se v roce 1935 obecní zastupitelé usnesli postavit vodovod opět od Mariánské studánky. Ve třicátých letech minulého století došlo ke spojení pramenů do jednoho a uvnitř kapličky se nacházela studánka, ze které odcházela voda trubkou, která ční ze břehu dodnes. Kaplička byla v roce 1971 opravena a vysvěcena, v této době měla ještě voda v kapličce parametry kojenecké vody. V roce 1989 byl vodovod odpojen a napojen na vodu z Moravského Krumlova.

O zhruba 200 metrů níže pod kapličkou můžeme na jaře v době tání vidět nádherný, asi dvanáctimetrový vodopád. Cesta ke kapličce i vodopádu je označena turistickými značkami.

ALENA HOSTAŠOVÁ

(zdroj: informační panely Moravskokrumlovského mikroregionu)

MARIÁNSKÁ STUDÁNKA

PRO VOLNOU CHVÍLI

Celkové množství uranu ve vrchních vrstvách zemské kůry je odhadováno na 10^{15} tun, což znamená, že uranu je přibližně asi 1000 krát více než zlata a 30 krát více než stříbra a přibližně tolik jako například zinku, olova, bóru a molybdenu. Ve vodách oceánů je uranu asi 10^9 tun. Řekami, které přitékají do moří a oceánů, erupcemi podmořských sopek přibývá ročně asi 5 000 tun. Zpracovávají se však pouze suroviny ze zemské kůry - rudy. Naleziště uranu jsou nerovnoměrně rozeseta po celém světě. Mezi státy s významnými ložisky uranových rud patří Kanada, Austrálie, USA, Rusko, Jihoafrická republika, Německo a Česká republika. V současné době však platí, že řada ložisek v ...**tajenka**... a České republice je již z větší části vyčerpána.

Tajenka z minulého čísla zněla ...**sedmdesátých letech**. Bohužel, hodně luštitelů nám poslalo chybnou odpověď – osmašedesátém roce. Stejně jako u minulého čísla Zpravodaje přálo štěstí opět ženám. Ze správných odpovědí byly vylosovány: **Hana Vybíralová z Řeznovic a Hedvika Kovacsová z Třebíče**. Oběma jsme poslali malou kuchyňskou soupravu a šálu. Výherkyním upřímně blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi kvízu v tomto čísle Zpravodaje. Pokud se chcete zúčastnit slosování o ceny, zašlete do

U každé odpovědi na kvízovou otázku najdete i různá písmena. Když otázku správně vyluštíte a seřadíte si písmena hezky za sebe, získáte tajenku.

1. Tarotová karta blázen je symbolem		
N Nevinnosti	A Zklamání	B Neúspěchu
2. Co znamená ve slovenštině slovo „maškrt“?		
U Skořápka	A Náhrobek	Ě Lahůdka
3. Africké státy Madagaskar, Malawi, Mali, Mauricius, Mauritánie a Mosambik mají na svých vlajkách jednu společnou barvu. Která to je?		
V Žlutá	M Zelená	ST Červená
4. Která slavná herečka je autorkou výroku: Svatba uteče strašně rychle, ale rozvod se vždy tak zoufale vleče.		
R N. Kidmanová	E B. Bardotová	O E. Taylorová
5. Puntikátý dres obléká v cyklistickém závodě Tour de France nejlepší		
C Vrchař	R Jezdec do 23 let	Á Sprinter
6. Hlavní jednotkou soustavy SI pro magnetický tok je		
S Oersted	K Weber	LI Coulomb
7. Které město se proslavilo jako rodiště fyzika Alberta Einsteina?		
U Ulm	I Bonn	KU Výmar

15. března 2010 tajenku na **korespondenčním lístku** na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopovice. Soutěž je pro čtenáře od 17 let, prosíme uveďte svůj věk.

INZERCE

NOVÁ PRAVIDLA OBJEDNÁVÁNÍ INZERCE

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo EDU. Cena inzerátu o velikosti 1/16 strany je 250 Kč vč. DPH, o velikosti 2/16 strany je 500 Kč vč. DPH.

Zájemce o inzerci zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DIČ buď mailem na adresu: jas@jas-hrotovice.com nebo písemně na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice. Obratem bude na adresu firmy zaslána faktura-daňový doklad na úhradu ceny inzerátu. Inzerát bude zveřejněn po uhrazení faktury.

Nadále již nelze předem poukazovat peníze!

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

optik FRIČ

NYNÍ AKCE
zabijte dvě mouchy jednou

- ▶ široký výběr DIOPTICKÝCH A SLUNEČNÍCH BÝLÍ
- ▶ KONTAKTNÍ ČOČKY
- ▶ ZHOTOVENÍ BÝLÍ na počkání (EXPRESS)
- ▶ MĚŘENÍ ZRAKU ZDARMA
- ▶ SERVIS K BÝLÍM ZDARMA
- ▶ ZÁKAZNICKÉ SLEVY

NYNÍ AKCE
k zakázce nad 2000 Kč
druhé brýle ZDARMA

Optik Frič - Znojmo (Slepičí trh) - Mor. Budějovice
Hrotovice - www.opticky-svet.cz

Včelaři,

využijte dotací až 50 % na nákup medometů a včelařské techniky.

Ukázka - medomet skladem.

Nevíte jak a na co čerpat dotace?

Možnost bezplatné konzultace.

Medomet nerez 4rámkový, pohon 220 V - 24 800 Kč, ruční 14 900 Kč.

Tenkostěnný nástavkový úl (dno, tři nástavky, víko) 1 500 Kč, samostatný nástavek 300 Kč.

Včelařská farma a prodejna KURTIN
Ing. Kamil Kurtin

Račice 41, 675 55 Hrotovice okres Třebíč

Tel. 737 363 489, www.vcelarstvikurtin.cz

NEPŘETRŽITÝ PRODEJ - po telefonické domluvě
vás obsloužíme KDYKOLIV i ve večerních hodinách.

PLOCHÉ STŘECHY HAVLÁT

Rodinné domy, garáže, terasy

— IZOLACE PROTI VODĚ

- kvalitní materiály, záruka
- životnost až 30 let
- odborně provedená práce

— NÁTĚRY STŘECH

- izolační, reflexní, antikorozi

JIŘÍ HAVLÁT, ZAKŘANY 157
tel.: 548 535 243, 603 767 908
www.havlat.zde.cz

IZOLATÉRSTVÍ

AUTOOPRAVNA VLAŠÍN PNEUSERVIS

Audi, VW, Škoda, Seat, Opel, Fiat, Ford
ostatní po dohodě
Kladeruby n. Osl. 50
autoopravnavlasin@quick.cz
tel./fax: 568 642 323
mobil: 602 507 801, 606 736 111

- ♦ Prodej N.D. na tuzem. a zahr. vozidla
- ♦ Opravy převodovek
- ♦ Příprava a provedení STK-ME
- ♦ Seřízení světlometů
- ♦ Lepení plastů, nástřik dutin a spodku karos.
- ♦ Motorové a převodové oleje
- ♦ Opravy průrazů pneu
- ♦ Přezutí a vyvážení motopneu
- ♦ Protektorování
- ♦ Prodej akumulátorů
- ♦ Kódování autoskel
- ♦ Odtahovka
- ♦ Servis klimatizací
- ♦ Diagnostika Super VAG+diagn.TEXA

SRDEČNĚ VÁS ZVEME

K NÁVŠTĚVĚ INFORMAČNÍHO CENTRA
JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY

Otevřeno je denně včetně státních svátků
v době 9.00-16.00 hodin.

Z technických důvodů je zavřeno každé první pondělí
v měsíci.

V případě zájmu o prohlídku skupiny nad 10 osob je
nutné si rezervovat termín e-mailem

Objednávky exkurzí:

e-mail: infocentrum.edu@cez.cz

telefon: 561 105 519

ADAMERA s. r. o.

Lesnictví a péče o stromy

- riziková těžba
- likvidace pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním, prodej štěpků
- bezpečnostní, zdravotní a redukční řezy na stromech
- bezpečnostní vazby v korunách stromů
- výsadba stromů na trvalé stanoviště
- ochrana stromů, porostů a ploch pro vegetaci při stavební činnosti
- stříhání živých plotů
- sečení přerostlých porostů - mulčování
- sečení travnatých ploch
- práce s křovinořezem
- likvidace náletových dřevin a buření postřiků

ADÁMEK Radomír, 671 38 Višňové 187, tel.: 606 532 184
www.adamera.cz, e-mail: adamera.sro@seznam.cz

SOUTĚŽENÍ PRO ŠKOLÁKY

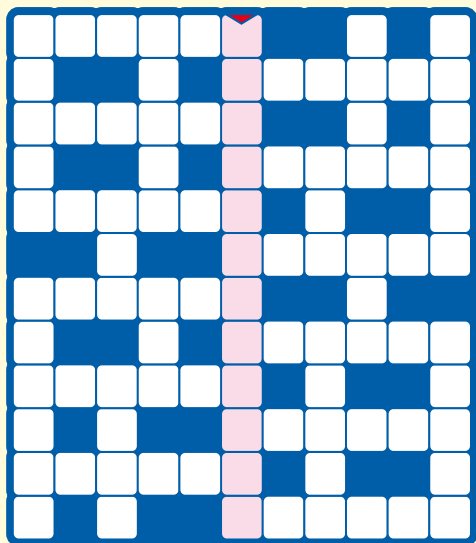
Milí školáci,

opět se scházíme nad Zpravodajem Jaderné elektrárny Dukovany a přinášíme další soutěž, kterou pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA. Věříme, že si najdete chvíli k luštění a pošlete nám své odpovědi. Ze správných odpovědí vylosujeme deset účastníků soutěže a pošleme jim ceny, které věnuje Jaderná elektrárna Dukovany. Do losování o ceny budou zařazeny ty odpovědi, v nichž budou správně vyřešeny alespoň tři úkoly. Odpovědi na **korespondenčním lístku** nebo **pohlednici** zasílejte do 15. března 2010 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopice.

Nezapomeňte připsat školu a třídu, do které chodíte.

Šťastnými výherci z minulého čísla, kterým jsme poslali tričko a tužky, jsou: **Tomáš Vyskočil z Březníka, Tomáš Boryl z Jamolic, Hana Zálešáková z Miroslavi, Edita Sklenská z Ivančic, Ladislav Havel z Jaroměřic nad Rokytnou, Petr Sokolí z Kralic nad Oslavou, Tomáš Soukup z Dukovan, Aneta Tenorová, Daniel Tenora a Romana Krejčová – všichni tři z Biskupic.** Všem blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi soutěží z tohoto čísla.

ZPĚVÁK

Po vepsání všech výrazů na správná místa v obrazci si budete moci přečíst v označených políčkách **tajenku**. V ní je ukryt náš populární zpěvák.

3:

ÉRA
NOE
RÝM
SUP

4:

CHILE
KMÍN

5:

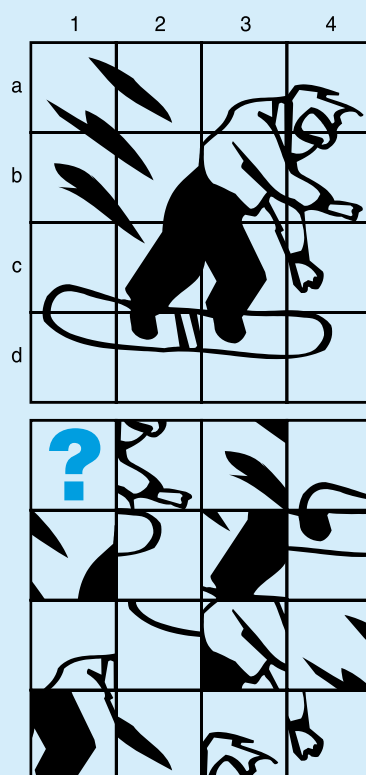
DENÍK
LÁSKA
PLOCHA
POKRM

6:

ADRESA
ANKARA
ANKETA
DOMÉNA
INDIÁN
JASMÍN
KNÍRAČ
KOLOUCH
MASAKR
OPASEK
PRAPOR
ROLAND
VÁPNIK
VLAJKA

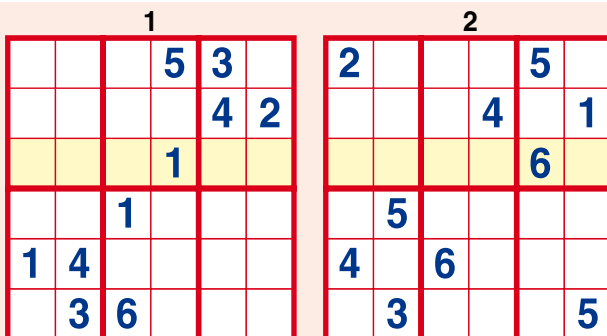
SNOWBOARDISTA

Který dílek skládačky se ztratil?

SUDOKU

Do každého políčka vepište jednu číslici od 1 do 6 tak, aby se neopakovaly v žádném řádku, sloupci ani v žádném z šesti vyznačených obdélníků. Stačí zaslat řešení třetích řádků.

PŘIPRAVILO VYDAVATELSTVÍ
KIRA BRNO

OBRÁZKY

Které obrázky se vyskytují ve všech čtyřech čtvercích? Pojmenujte je a z jejich prvních písmen sestavte čtyřpísmenné slovo. Můžete se po něm projít anebo si tam můžete na sever Čech zajet.

